

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ**

**СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ**

Матеріали

VII Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

06 листопада 2020 року

Одеса
ОДУВС
2020

УДК 342.92(477)
ББК 67.9.(4Укр)401.0
С764

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

764   Стан та перспективи розвитку адміністративного права
України: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф.,
м. Одеса, 06 листопада 2020 р. – Одеса : ОДУВС, 2020. – 138 с.

УДК 342.92(477)
ББК 67.9.(4Укр)401.0

© ОДУВС, 2020

ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В СУДАХ

Бабчук А., аспірант (Одеський державний університет внутрішніх справ, м.Одеса, Україна)

Формування сучасної судової системи, яка покликана забезпечити захист прав людини, відновити порушені права видається можливим за умови підбору висококваліфікованих добросовісних суддів, та інших працівників, які сприяють забезпеченню діяльності суду.

Правовому статусу судді останнім часом приділяється достатня увагу (зокрема, збільшується матеріальне забезпечення, створюються умови для професійного розвитку, тощо), що, на жаль не можна сказати про правове становище працівників, які проходять державну службу в судових органах.

Актуальність теми дослідження обумовлена об'єктивними якісними змінами, які характеризують сучасну національну судову систему в умовах організаційно-внутрішніх перетворень, що зумовлює необхідність аналізу основних принципів функціонування державної служби в судових органах.

У філософському словнику зазначається, що категорія «принцип» у перекладі з латинської мови («*principium*») означає буквально основу, першоджерело, керівну ідею, основне правило поведінки, вихідне положення якого-небудь явища (вчення), організації, діяльності тощо [1, с. 294]. На думку Ю.М. Грошевого, це «узагальнена сутність явища. А суті не буває більше або менше, її завжди буває стільки, щоб надати явищу, предмету якісної самобутності» [2, с. 56]. За іншим підходом, дефініція «принципи» визначається, як категорія, яка є вторинною, оскільки

визначає першооснову, базу, першоджерело якое явища та є багатокomпонентною, оскільки розкриває уявлення про останнє на підставі абстрактних характеристик» [3, с. 179].

Принципи функціонування державної служби судових органів слід розглядати через аналіз положень, які закріплені в Законі України «Про державну службу», з особливостями характерними для проходження державної служби в суді.

Відповідно до Закону України «Про державну службу» державна служба здійснюється з дотриманням десяти основних принципів. Зокрема: 1) верховенства права; 2) законності; 3) професіоналізму; 4) патріотизму; 5) доброчесності, 6) ефективності; 7) забезпечення рівного доступу до державної служби; 8) політичної неупередженості; 9) прозорості; 10) стабільності [4].

Принцип верховенства права реалізується через спрямованість реалізації повноважень працівника суду на забезпечення пріоритету прав і свобод людини.

Принцип законності означає обов'язок працівника суду діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Відповідні повноваження закріплені в положеннях, посадових інструкціях, розпорядженнях, тощо.

Принцип професіоналізму реалізується через компетентне, об'єктивне і неупереджене виконання посадових обов'язків державного службовця суду, а також вільне володіння державною мовою (за потреби, регіональною мовою або мовою національних меншин, визначеною відповідно до закону). Для цього, створюватись умови для постійного підвищення державним службовцем рівня своєї професійної компетентності. З метою перевірки професіоналізму працівника щорічно проводиться оцінювання (за потреби, може проводитись і частіше).

Державні службовці суду зобов'язані дотримуватись принципу патріотизму, який проявляється у відданості та вірному служінні Українському народові.

Принцип доброчесності в судовій системі набуває особливого значення, оскільки в певній мірі його зміст пов'язується з корупційними ризиками, притаманними судовій гілці влади. Для реалізації цього принципу на практиці вимагається спрямування дій працівників суду на захист публічних інтересів та відмову від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих їм повноважень.

Принцип ефективності реалізується через призму раціонального і результативного використання ресурсів для досягнення цілей державної політики, що означає спрямування дій працівника суду на результат .

Принцип забезпечення рівного доступу до державної служби дозволяє здійснити підбір кадрів в суд без проявів будь – якої дискримінації або надання переваг. Для цього, в установленому порядку проводиться конкурс, який має бути відкритим та прозорим.

В роботі суду його працівники повинні також слідувати такому принципу, який передбачає політичну неупередженість та означає недопущення впливу політичних поглядів на дії та рішення державного службовця, а також утримання від демонстрації свого ставлення до політичних партій, демонстрації власних політичних поглядів під час виконання посадових обов'язків.

Прикладом принципу прозорості у функціонуванні органів суду може бути розміщення інформації на офіційних веб-ресурсах суду про діяльність державного службовця, крім випадків, визначених Конституцією та законами України.

Важливим у реалізації кадрової політики суду є дотримання принципу стабільності, який проявляється у призначенні працівників, віднесених до категорії державних службовців безстроково (крім випадків, визначених законом), у незалежності персонального складу від кадрових змін (як на центральному, так і на рівні суду).

Аналіз принципів, закріплених в Законі України «Про державну службу» дає підстави класифікувати їх за спрямуванням на 2 групи. До першої групи пропонуємо віднести принципи, які безпосередньо стосуються правового статусу державного службовця, проходження ним служби (наприклад, принципи забезпечення рівного доступу до державної служби та стабільності), до другої групи – принципи, які визначають напрямок функціонування державної служби (наприклад, принципи верховенства права, законності, професіоналізму, тощо).

Законом України «Про державну службу» визначено, що правове регулювання державної служби здійснюється Конституцією України, цим та іншими законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постановами

Верховної Ради України, указами Президента України, актами Кабінету Міністрів України та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби [4].

У зв'язку з чим, можна стверджувати, що перелік принципів функціонування державної служби, визначений в Законі України «Про державну службу» не є вичерпним і може міститися й в інших нормативно-правових актах, в тому числі міжнародних.

Окрім цього, слід розглянути можливість впровадження в діяльність суду й інших принципів, на підставі яких може здійснюватись забезпечення функціонування державної служби в суді, з урахуванням особливостей, зумовлених сферою їх діяльності, зокрема: принципу незалежності та неупередженості; об'єктивності; чесності і невідчужуваності; дотримання етичних норм; результативності, тощо). До прикладу, такі принципи можуть бути закріплені на рівні спеціалізованих нормативно-правових актів суду, в тому числі в Типовому положенні про апарат суду.

Також вважаємо, що принципи сформульовані головним чином для суддів, рівною мірою можуть застосовуватись і до інших працівників суду, зокрема державних службовців.

Отже, можна прийти до висновку, що комплексне впровадження та дотримання в діяльності апарату суду вищезазначених принципів, на всіх етапах її функціонування дозволить сформувати професійний кадровий склад державних службовців, забезпечити стабільність в роботі та ефективне виконання працівниками суду завдань та функцій.

Література

1. Философский словарь / под ред. И.Т. Фролова. 4-е изд. М.: Политиздат, 1981. 445 с.
2. Кримінальний процес України: підручник / за ред. Ю.М. Грошевого, В.М. Хотенця. Харків: Право, 2000. 496 с.
3. Іванов С. Принципи державної митної політики в Україні: Поняття, зміст і критерії класифікації. *Підприємство, господарство і право*. 10. – 2018. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/10/36.pdf> (дата звернення 05 жовтня 2020 р.).
4. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення 17 липня 2020 р.)

<i>Солошенко Ю.В.</i> МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ ВІДНОСИН НОТАРІАТУ ІЗ ДЕРЖАВОЮ, КЛІЄНТАМИ ТА НОТАРІАЛЬНИМИ ПАЛАТАМИ (ЗГІДНО ТИПОВОГО КОДЕКСУ НОТАРІАТУ)	82
<i>Бабчук А.</i> ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В СУДАХ	83
<i>Білоконь Д.С.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	85
<i>Боднарук В.В.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ	87
<i>Довбуш О.</i> АДМІНІСТРАТИВНИЙ НАГЛЯД ПОЛІЦІЇ В УКРАЇНІ	89
<i>Кіпчарський О. М.</i> ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ОХОРОНИ	91
<i>Киян Д.В.</i> АНАЛІЗ ЗМІН ВВЕДЕНИХ В ДІЮ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ ВІД 19.09.2019 №114- ІХ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ» В РОЗРІЗІ УДОСКОНАЛЕННЯ ЙОГО АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ	93
<i>Кремова Д.С.</i> РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПРИСЯГИ В СЛУЖБОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	95
<i>Міхальський Я.В., Пишна А.Г.</i> ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ, ЯК НОВА ФОРМА ВЗАЄМОДІЇ ВЛАДИ І СУСПІЛЬСТВА	96
<i>Нікітін В.С.</i> ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ СЛУЖБИ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ	98
<i>Нечитайло Б.В.</i> ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ	100
<i>Позігун І.О.</i> ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ	102
<i>Продан А.А.</i> ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ	105